מתמטיקה בדידה \sim שיעורי בית 20 שיעורי בדידה מתמטיקה בדידה

שחר פרץ

7 ביוני 2024

.1 מספר באורך 2 ושחורות באורך באורך ע"י שימוש במרצפות ע"י שימוש באורך באורך לרצף שביל מספר מספר a_n שימוש במרצפות שימוש באורך איי

 a_n א) שאלה: כיתבו נוסחת נסיגה ל

פתרון: נפלג למקרים, לפי האריח הראשון.

- . אפשרויות, אז ישארו אדומות, אז ישארו איס אדומות, אז ישארו אדומות, אז ישארו אדומות, אז ישארו n-2 אפשרויות אדומות, אז ישארו n-2
- . אפשרויות, אז ישארו a_{n-2} יהיו לבחור, ולכך משבצות ירוקות, אז ישארו ישארו n-2 אפשרויות.
- . אפשרויות אז ישארו הבחור, ולכך יהיו אם משבצות אז ישארו אז ישארו אז ישארו הבמשבצות לבנות, אז ישארו ישארו ישארו n-1

:כאשר מקרים הזרים את סה"כ, נחבר מ $a_0=1, a_1=1$ טה"כ שלנו מקרים מקרים מקרים מקרים מקרים מקרים מקרים ונקבל

$$\begin{cases} a_n = a_{n-1} + 2a_{n-2} \\ a_0 = 1, a_1 = 1 \end{cases}$$

ב) בינייות האופייני היי $x_{1,2}=x_{2}-1$, ושורשיו $x_{1,2}=x_{2}-1$. נציב הקומבינציות הליניאריות:

$$a_n = 2^n A (-1)^n \cdot B, \begin{cases} A + B = 1 \\ 2A - B = 1 \end{cases} \implies \begin{cases} 2A = 2 - 2B \\ 2A = 1 + B \end{cases} \implies 1 + B = 2 - 2B \implies B = \frac{1}{3}, A = \frac{2}{3}$$

סה"כ, התשובה היא:

$$a_n = \frac{1}{3} \cdot (-1)^n + \frac{2}{3} \cdot 2^n$$

b נסמן לפני לפני מופעי מופעי קד את מספר מעל באורך מעל מעל מעל מעל מעל מעל מחרוזות באורך מעל מחפעי מעל ב־a

.1 שאלה: כתבו נוסחת נסידה ל־ a_n יחד עם תנאי התחלה.

תשובה: נפלג למקרים, לפי התו הראשון:

. אפשרויות. אפשרויות הגבלה, ועבור n-1 התווים הנותרים, יהיו a,c,d אם הוא (א)

(ב) אם הוא b, אז לא יכול להופיע יותר a, ולכן אין חשיבות להגבלה כי a יופיע לפני b, כלומר יהיו a, אפשרויות (כמות התווים). האשריים בכל מיקום, כפול כמות המיקומים).

:כאשר מקרי הבסיס $a_0=1, a_1=4$ סה"כ, נקבל את מקרי מקרי

$$\begin{cases} a_n = 3a_{n-1} + 3^{n-1} \\ a_0 = 1 \end{cases}$$

 $a_n = 3^n + n3^{n-1}$ נוכיח באינדוקציה 2.

 a_{n+1} על ונוכיח על געד: נניח על בסיס: $a_0 = (0+1) \cdot 3^0 = 1$

$$a_{n+1} = 3a_n + 3^n = 3(\underbrace{3^n + n3^{n-1}}_{\text{Induction}}) + 3^n = 3^{n+1} + n3^n + 3^n = 3^{n+1} + (n+1)3^n$$

כדרוש. לכן, נצמצם את אשר הוכחנו באינדוקציה ונקבל:

Ans.
$$=\left(1+\frac{n}{3}\right)3^n$$

1. שאלה: כמה סדרות טנאריות לא מכילות את הרצף 00?

תשובה: נפלג למקרים לפי התו הראשון.

- . אפשרויות. a_{n-1} אז הכרח הוא שהתו הבא יהיה 1 או 2, ועבור n-2 התווים הנותרים יהיו a_{n-2} אפשרויות.
 - אפשרויות a_{n-1} יהיו הנותרים התווים אין עבור n-1 אז עבור או a_{n-1} אם נבחרו להיות a_{n-1}

יטה"כ: $a_0 = 1, a_1 = 3$ וסה"כ:

$$\begin{cases} a_n = 2a_{n-1} + 2a_{n-2} \\ a_0 = 1, \ a_1 = 3 \end{cases}$$

2. שאלה: כמה סדרות טנאריות לא מכילות את הרצפים 01 או 02?

תשובה: נפלג למקרים לפי התו הראשוו.

- ullet אם הוא מתחיל ב־0, אז התו הבא לא יכול להיות 1 או 2 כלומר הוא 0, וכן הלאה; כלומר כל התווים שלאחריו הם 0, ובהכרח תהיה רק אפשרות אחת.
 - . אפשרויות a_{n-1} איז אין שום הגבלה ול־n-1 התווים הנותרים יהיו a_{n-1} אפשרויות \bullet

יסה"כ מקרי בסיס $a_0=1$, ונקבל:

$$\begin{cases} a_n = 1 + 2a_{n-1} \\ a_0 = 1 \end{cases}$$

3. שאלה: כמה סדרות טנאריות לא מכילות את הרצף 01?

תשובה: נפלג למקרים לפי התו הראשון.

- אם שמתחילות אלו שמתחילות ב-0, אז יהיו המשך, אך מעקרון המשלים נרצה את מתחיל a_{n-1} אפשרויות את שמתחילות $a_{n-1} - a_{n-2}$ ב־1 – ולהן, יהיו a_{n-2} אפשרויות, כלומר סה"כ – 1
 - . אפשרויות a_{n-1} איז אין אום הגבלה ולכן ל־n-1 התווים הנותרים איז אין איז אין אום הגבלה ולכן פ

מקרי בסיס $a_0 = 1, a_1 = 3$ לכן נקבל

$$\begin{cases} a_n = 2a_{n-1} + a_{n-1} - a_{n-2} \\ a_0 = 1, a_1 = 3 \end{cases} \implies \begin{cases} a_n = 3a_{n-1} - a_{n-2} \\ a_0 = 1, a_1 = 3 \end{cases}$$

שאלה: נתון שביל באורך n. יהיו משבצות ירוקות בממדים 1×1 , כחולות בממדים 1×2 , ואדומות בממדים 1×3 . כמה ריצופים אפשריים יש בלי מרצפות כחולות וירוקות סמוכות?

. מספר הריצופים בלי משבצת החוקיים, בלי משבצת האשונה כחולה, בלי משבצת החוקיים, החוקיים, הריצופים בלי משבצת האשונה בלי משבצת החוקיים, בלי משבצת החוקים, בלי משב בלי משבצת החוקים, בלי משב בלי משבצת החוקים, a_n נמצא ביטוי לכל אחד מהם. עבור

- . אפשרויות להתחיל במשבצת ירוקה, אז יוותרו n-1 משבצות ולא נוכל להתחיל בכחולה ולכן יהיו b_{n-1} אפשרויות.
- c_{n-2} הוז, וזה במשבצת כחולה, אז נרצה את כמות האפשרויות ליn-2 משבצות בלי שלא מתחילות במשבצת ירוקה, וזה ullet
 - . אם נתחיל במשבצת אדומה, אז באופן דומה יהיו a_{n-3} אפשרויות כי אין שום הגבלה ullet

 $:b_n$ עבור

- בכחולה, לא נתחיל.
- . אפשרויות אם נתחיל אז יוותרו n-1 ולא נוכל להתחיל מכחולה b_{n-1} אפשרויות ullet
 - a_{n-3} משבצות בלי הגבלה כלומר n-3 יוותרו אז יוותרו \bullet

 $:c_n$ עבור

- בירוקה, לא נתחיל.
- . אפשרויות a_{n-3} אפשרויות בלי הגבלה כלומר n-3 אפשרויות •
- . אפשרויות אלא יתחילו בירוקה כלומר משבצות אפשרויות משבצות הn-2 איוותרו בכחולה, אז יוותרו •

סה"כ, קיבלנו:

$$\begin{cases} (\mathbf{I}) & a_n = a_{n-3} + b_{n-1} + c_{n-2} \\ (\mathbf{II}) & b_n = b_{n-1} + a_{n-3} \\ (\mathbf{III}) & c_n = c_{n-2} + a_{n-3} \end{cases}$$

(II)
$$b_n = b_{n-1} + a_{n-3}$$

(III)
$$c_n = c_{n-2} + a_{n-3}$$

ממערכת המשוואות, נסיק:

נציב:

$$I \implies a_n = a_{n-3} + b_{n-1} + c_{n-2}$$

$$a_n = a_{n-3} + \underbrace{a_{n-1} - c_{n-3}}_{=b_{n-1}} + \underbrace{a_{n-2} - b_{n-3}}_{=c_{n-2}}$$

$$a_n = a_{n-3} + a_{n-2} + a_{n-1} + \underbrace{a_{n-4} + a_{n-5} - a_{n-1}}_{=-b_{n-3} - c_{n-3}}$$

$$a_n = a_{n-2} + a_{n-3} + a_{n-4} + a_{n-5}$$

סה"כ, יחדיו עם תנאי ההתחלה, התשובה תהיה:

$$\begin{cases} a_n = a_{n-2} + a_{n-3} + a_{n-4} + a_{n-5} \\ a_0 = 1, a_1 = 1, \ a_2 = 2, \ a_3 = 2, \ a_4 = 4 \end{cases}$$

נפתור את נוסחאות הנסיגה הבאות:

1. הנוסחה:

$$\begin{cases} a_n = 2a_{n-1} + 3a_{n-2} \\ a_0 = 3, \ a_1 = 5 \end{cases}$$

ניעזר בשיטת הפולינום האופייני. הפולינום האופייני יהיה x^2-2x-3 ושורשיו ושרשיו הכללית של נוסחת הכללית של נוסחת הנסיגה בשיטת הפולינום האופייני יהיה מערכת המשוואות הבאה: $a_n=3^nA+(-1)^nB$

$$\begin{cases} a_0 = 3^0 A + (-1)^0 B & = A + B = 3 \implies B = 3 - A \\ a_1 = 3^1 A (-1)^1 B & = 3A - (3 - A) = 5 \end{cases} \implies 4A - 3 = 5 \implies 4A = 8 \implies A = 2, B = 1$$

נציב ונקבל שערך נוסחת הנסיגה:

$$a_n = 2 \cdot 3^n + 1 \cdot (-1)^n = 2 \cdot 3^n + (-1)^n$$

2. הנוסחה:

$$\begin{cases} a_n = \sum_{k=2}^n 2a_{n-k} \\ a_0 = 0, \ a_1 = 6 \end{cases}$$

. נוכיח באינדוקציה. נטען, שהביטוי הוא הוא א $a_n = a_{n-1} + 2a_{n-2}$ הוא הוא נטען, שהביטוי הוא

בסיס:

$$a_3 = 2a_2 + 2a_1 + 2a_0 = 6 = 2a_2 + a_1$$

 $:a_{n+1}$ עבור , a_n נניח את נכונות הטענה בעבור . $n\in\mathbb{N}$ יהי אער: יהי

$$a_{n+1} = \sum_{k=2}^{n+1} 2a_{n+1-k} = \sum_{k=0}^{n-1} 2a_k$$

$$= 2a_{n-1} + \sum_{k=0}^{n-2} a_k$$

$$= 2a_{n-1} + \sum_{k=2}^{n} a_{n-k} = 2a_{n-1} + a_n$$

$$= 2a_{(n+1)-2} + a_{(n+1)-1}$$

כדרוש. הפולינום האופייני יהיה x^2-1x-2 ושורשיו x^2-1x-2 ושורשיו הפללי יהיה ביחס x^2-1x-2 ושורשיו הפללי יהיה מערכת המשוואות ביחס למקרי הבסיס:

$$\begin{cases} a_0 = 0 = A \cdot 2^0 + B \cdot (-1)^0 \implies A = -B \\ a_1 = 6 = 2A - B \implies 6 = 2A + A \implies A = 2, B = -2 \end{cases}$$

סה"כ, נקבל שהתשובה הסופית תהיה:

$$a_n = 2 \cdot 2^n - 2(-1)^n = 2^{n+1} - 2(-1)^n$$

- 1. **שאלה:** n אנשים יושבים על ספסל. בכמה אופנים נוכל לשנות את סדר ישיבתם כך שאף אחד לא יזוז יותר ממקום אחד? **תשובה:** נפלג למקרים לפי האדם הראשון בספסל:
- אנשים אם יכולת תאוזה, להם יהיו אם הוא יאוז ימינה, אז הוא והאדם שיחליף איתו לא יכולו עוד לאוז, לכן נותרו n-2 אפשרויות.
 - . אפשרויות תזוזה. a_{n-1} אפשרויות הזוז, אז יוותרו a_{n-1} אנשים שלא נקבע אם יזוזו או לא צמודים, להם יהיו a_{n-1} אפשרויות תזוזה. $a_0=1, a_1=1$ סה"כ, נקבל שכמות האפשרויות היא:

$$a_n = a_{n-1} + a_{n-2} = F_{n+1} = \frac{1}{\sqrt{5}} \left(\frac{1+\sqrt{5}}{2} \right)^{n+1} - \frac{1}{\sqrt{5}} \left(\frac{1-\sqrt{5}}{2} \right)^{n+1}$$

. כמעה שונים פונים ממקרי נובעת את קדימה את ההזחה כאשר כמעה.

- 2. **שאלה:** n אנשים יושבים במקומם סביב שולחן עגול. בכמה אופנים אפשר לשנות את סדר ישיבתם כך שאף אחד לא יזוז יותר ממקום אחד? בה"כ נבחר אדם "ראשון", ונפלג למקרים לפי אופי התזוזה שלו:
- אם אחד מהאנשים אם יכלו לשנות את מקומו, ניוותר עם n-1 אנשים, כאשר שני האנשים בקצוות לא יכלו לשנות את מקומם אם אחד מהאנשים F_{n-1} אם הוא האגם שבחרנו שלא יזוז ממקומו); כלומר, התשובה תהיה זהה לזו של השאלה עם הספסל, כלומר F_{n-1}
- אנשים ביישוב דומה לזה של ספסל, כלומר n-2 אם הוא אוז ימינה, אז באופן דומה יקבעו מקומות של שני אנשים, ויוותרו r-2 אפשרויות.
 - . אפשרויות אם יאוז שמאלה, אז באופן זהה לתזוזה ימינה יהיו שמאלה, אז באופן ullet
 - . אם אף אחד לא יתחלף עם אף אחד, אז או שכולם יזוזו ימינה או שכולם יזוזו שמאלה הסה"כ 2 אפשרויות. $\phi=\frac{1+\sqrt{5}}{2}$. סה"כ, שכמות האפשרויות היא:

$$Ans. = a_{n-1} + a_{n-2} + 2 = F_n + 2F_{n-1} + 2$$

$$= 5^{-0.5}\phi^n - 5^{-0.5}(\phi - \sqrt{5})^n + \frac{2}{\sqrt{5}}\phi^{n-1} - \frac{2}{\sqrt{5}}(\phi - \sqrt{5})^{n-1} + 2$$

$$= 5^{-0.5}(\phi^n - (\phi - \sqrt{5})^n + 2\phi^{n-1} - 2(\phi - \sqrt{5})^{n-1}) + 2$$

$$= 5^{-0.5}(\phi^n (1 + 2n^{-1}) + (\phi - \sqrt{5})^n (1 + 2n^{-1})) + 2$$

המשך בעמוד הבא

נגדיר a_n כמות הפתרונות למרצפות המתחילות ב־ b_n ואת b_n ככמות הפתרונות המרצפות המתחילות ב- b_n עד לכדי סיבוב. נסמן ב- b_n ב- b_n כמות הפתרונות למרצפות המתחילות ב- b_n אואה מהיה קודם.

כדי לכמת את a_n כתלות ביום בנוסחת נסיגה, נפלג למקרים כתלות באיבר במיקום העליון־שמאלה ביותר;

- b_{n-1} וסה"כ הגענו ל־ \longleftarrow \longleftarrow נניח התחלה ב- \longleftarrow
 - נניח התחלה ב־ ונפלג ממנה, לשני מקרים.

$$.a_{n-2}$$
אם $=$ $=$ אם $=$ אם $=$

$$.b_{n-1}$$
אס אז הגענו ל־-

 $a_n:b_n$ את למצוא נרצה נרצה באופן עתה, עתה, $a_n=2b_{n-1}+a_{n-2}$ סה"כ קיבלנו

$$a_{n-1}$$
 נניח התחלה ב־ \bullet

$$b_{n-2}$$
 התחלה ב־ \Longleftrightarrow בניח התחלה בי \Longleftrightarrow בי ולכן קיבלנו במקרה הזה .

:טה"כ את מערכת נקבל . $b_n = a_{n-1} + b_{n-2}$ סה"כ קיבלנו

$$\begin{cases} b_n = a_{n-1} + b_{n-2} \\ a_n = 2b_{n-1} + a_{n-2} \end{cases} \implies \begin{cases} \mathbf{I} & 2b_n = 2a_{n-1} + 2b_{n-2} \\ \mathbf{II} & a_{n-1} = 2b_{n-2} + a_{n-3} \end{cases}$$

I-II ונקבל:

$$2b_n - a_{n-1} = 2a_{n-1} - a_{n-3} \implies 2b_n = 3a_{n-1} - a_{n-3} \implies 2b_{n-1} = 3a_{n-2} - a_{n-4}$$

נציב חזרה ונמצא:

$$a_n = 2b_{n-1} + a_{n-2} = 4a_{n-2} - a_{n-4}$$

נגדיר מקרי בסיס, ונגיע לנוסחת נסיגה סופית:

$$\begin{cases} a_n = 4a_{n-2} - a_{n-4} \\ a_0 = 1, a_1 = 0, a_2 = 3, a_3 = 0, a_4 = 10 \end{cases}$$

נשים לב, שאפשר לרצף אך ורק עבור m=2n, כלומר לכל יתקיים $n\in\mathbb{N}_{\mathrm{odd}}$ יתקיים לב, עבור עבור אך אך ורק עבור $n\in\mathbb{N}_{\mathrm{even}}$

$$\begin{cases} a_m = 4a_{m-1} - a_{m-2} \\ a_0 = 1, a_1 = 3, a_2 = 10 \end{cases}$$

. לכן: $2\pm\sqrt{3}$ ניעזר בשיטת הפולינום האופייני כדי למצוא לזה ערך. הפולינום האופייני, יהיה x^2-4x+1 , ושורשיו

$$a_m = A(2+\sqrt{3})^m + B(2-\sqrt{3})^m \implies \begin{cases} a_0 = A + B = 1 \implies B = 1 - A \\ a_1 = (2+\sqrt{3})A + (2-\sqrt{3})B = 3 \end{cases}$$

נציב ונקבל:

$$(2+\sqrt{3})A - (2-\sqrt{3})A - \sqrt{3} + 2 = 3$$

$$A(2+\sqrt{3}-2+\sqrt{3}) = 1+\sqrt{3}$$

$$A = \frac{3+\sqrt{3}}{6}$$

$$A = \frac{3+\sqrt{3}}{6}$$

:ולכן מוצאה לקבל נציב חזרה (נציב מוצאה סופית: $B=1-A=\frac{3-\sqrt{3}}{6}$

$$a_m = \frac{3+\sqrt{3}}{6}(2+\sqrt{3})^m + \frac{3-\sqrt{3}}{6}(2-\sqrt{3})^m$$

ועבור n כלומר, נדע n=0.5m, כלומר

$$a_n = egin{cases} rac{3+\sqrt{3}}{6}(2+\sqrt{3})^{0.5n} + rac{3-\sqrt{3}}{6}(2-\sqrt{3})^{0.5n} & n \in \mathbb{N}_{ ext{even}} \ 0 & n \in \mathbb{N}_{ ext{odd}} \end{cases}$$

0, פשלה: כמה מחרוזות באורך n ישנן, על $\{0,1,2\}$, כך שבין כל שתי הופעות של המספר n תופיעה הספרה n משובה: נסמן ב־n את כמות האפשרויות, וב־n את אותו הדבר בעבור מחרוזת שכבר הופיע בה n נפצל למקרים לפי התו הראשון במחרוזת:

- . אפשרויות ב־0: אז א ישתנה דבר, ויהיו הוא יתחיל ב-0: אז לא ישתנה \bullet
 - . אפשרויות a_{n-1} אם הוא יתחיל ב־1, אז באופן דומה יהיו
 - . אפשרויות ב־2, אז לפי הגדרה יהיו b_{n-1} אפשרויות •

ועבור התו הראשון במחרוזת, שתתנהג כאילו כבר הופיע בה 2:

- . היא לא תוכל להתחיל ב־2, כי לא הופיע 0 לפני כן.
- . אפשרויות ב־1, דבר לא ישתנה ונקבל b_{n-1} אפשרויות ullet
- . אפשרויות a_{n-1} יהיו כל כלומר מספר a_{n-1} אפשרויות המספר a_{n-1} אפשרויות

סה"כ נקבל את מערכת המשוואות הבאה:

$$\begin{cases} a_n = 2a_{n-1} + b_{n-1} \\ b_n = b_{n-1} + a_{n-1} \end{cases}$$

נחסר את המשוואות:

$$b_n - a_n = a_{n-1} - 2a_{n-1} = -a_{n-1} \implies b_n = a_n - a_{n-1} \implies b_{n-1} = a_{n-1} - a_{n-2}$$

נציב:

$$a_n = 2a_{n-1} + a_{n-1} - a_{n-2} = 3a_{n-1} - a_{n-2}$$

ומקרי בסיס . $\frac{3\pm\sqrt{5}}{2}$. לכן, באופן כללי נוסחת הנסיגה יהיה x^2-3x+1 , ושורשיו $a_0=1,a_1=3,$ לכן, באופן כללי נוסחת הנסיגה יהיה $a_0=1,a_1=3,$ נוסחת המסיגה משווה למקרי הבסיס בשביל למצוא את ערך $a_n=A\frac{3+\sqrt{5}}{2}^n+B\frac{3-\sqrt{5}}{2}^n$

$$\begin{cases} a_0 = 1 = A \frac{3 + \sqrt{5}}{2}^0 + B \frac{3 - \sqrt{5}}{2}^0 = A + B \implies A = 1 - B \\ a_1 = 3 = A \frac{3 + \sqrt{5}}{2}^1 + B \frac{3 - \sqrt{5}}{2}^1 \end{cases}$$

$$\implies 3 \stackrel{!}{=} A \frac{3 + \sqrt{5}}{2} + (1 - A) \frac{3 - \sqrt{5}}{2} = 3A + \frac{3 - \sqrt{5}}{2}$$

$$\implies 3A \stackrel{!}{=} \frac{3 - 6 - \sqrt{5}}{2} \implies A = -\frac{\sqrt{5}}{6} - 0.5 \implies B = \frac{\sqrt{5}}{6} + 0.5$$

$$\implies a_n = -\left(\frac{\sqrt{5}}{6} + 0.5\right) \left(\frac{3 + \sqrt{5}}{2}\right)^n + \left(\frac{\sqrt{5}}{6} + 0.5\right) \left(\frac{3 - \sqrt{5}}{2}\right)^n$$

$$= \left(\frac{\sqrt{5}}{6} + 0.5\right) \left(\left(\frac{3 - \sqrt{5}}{2}\right)^n - \left(\frac{3 + \sqrt{5}}{2}\right)^n\right)$$

......

שחר פרץ, 2024